

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**

Факультет фізичного виховання та спорту
Кафедра фізичної терапії, ерготерапії

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**МЕТОДОЛОГІЯ ТА ТЕХНОЛОГІЯ НАУКОВИХ ДОСЛІДЖЕНЬ У ФІЗИЧНІЙ
ТЕРАПІЇ, ЕРГОТЕРАПІЇ (НА ЗАСАДАХ ДОКАЗОВОЇ МЕДИЦИНИ)**

Рівень вищої освіти – третій (освітньо-науковий)

Освітня програма «Фізична терапія, ерготерапія»

Спеціальність 227 Фізична терапія, ерготерапія

Галузь знань 22 Охорона здоров'я

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 08 від “18” січня 2024 р.

м. Івано-Франківськ – 2024

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Методологія та технологія наукових досліджень у фізичній терапії, ерготерапії (на засадах доказової медицини)
Викладач	к.мед.наук, доц. Ящишин Зіновій Миколайович
Контактний телефон викладача	+380668732344
E-mail викладача	zinovii.yashchyslyn@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/вечірній
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://www.d-learn.pnu.edu.ua

2. Опис дисципліни

Дисципліна забезпечує набуття здобувачами знань у сфері фізичної терапії, ерготерапії, їх підготовку до професійної та самостійної діяльності, ознайомлення зі структурою й основними показниками сформованості дослідницької діяльності, отримання знань, умінь та навичок в організації та проведенні досліджень, формування зрілої та творчої особистості, громадянської позиції та готовності випускників до трудової діяльності.

Мета та цілі курсу

Мета: Основною метою вивчення дисципліни є висвітлення теоретичних і методичних основ фізичної терапії, ерготерапії для формування фахових знань і вмінь майбутнього дослідника в умовах закладу вищої освіти.

Цілі:

- ознайомити здобувачів ступеня доктора філософії з основами науки;
- розглянути шляхи розвитку досліджень у сфері фізичної терапії, ерготерапії;
- навчити організовувати навчальну та дослідницьку діяльність, застосовуючи сучасні технології, методи, форми, засоби;
- ознайомити зі змістом досліджень у галузі фізичної терапії, ерготерапії, їх оформленням відповідно до чинних вимог;
- розкрити структуру досліджень у галузі фізичної терапії, ерготерапії, оптимального проведення експериментальної частини.

Результати навчання (компетентності)

Інтегральна компетентність - Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та / або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних і створення нових цілісних знань та/або професійної практики.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК.1. Розуміння концептуальних та методологічних засад у галузі науково-дослідної та/або професійної діяльності.

ЗК.2. Здатність розв'язувати значущі наукові проблеми, переосмислення наявне та створювати нове цілісне знання та/або професійну практику.

ЗК.3. Здатність застосовувати у науковій та/або практичній діяльності сучасні знання в галузі охорони здоров'я, використовувати новітні інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК.5. Здатність генерувати інноваційні ідеї (креативність).

ЗК.12. Комунікативні навички. Здатність ефективно спілкуватися із спеціальною та загальною аудиторіями, а також представляти складну інформацію у зручній та зрозумілій спосіб усно та письмово, використовуючи відповідну технічну лексику та методи.

ЗК.13. Ініціювання інноваційних комплексних проєктів, лідерство та повна автономність під час їхньої реалізації. Соціальна відповідальність за результати прийняття стратегічних рішень

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)

ФК.1. Здатність реалізувати самостійну науково-дослідницьку та науково-педагогічну діяльність у галузі фізичної терапії, ерготерапії з використанням новітніх наукових знань, дотримання принципів науково-доказової медицини та МКФ.

ФК.2. Здатність формулювати основні принципи теоретичного створення, обґрунтування та практичного впровадження інноваційної програми фізичної терапії, ерготерапії, будувати її модель, визначати завдання реабілітаційного дослідження.

ФК.3. Здатність аналізувати і узагальнювати результати сучасних досліджень у галузі фізичної терапії, ерготерапії, адаптувати їх для вирішення наукових і прикладних проблем охорони здоров'я.

ФК.4. Здатність здійснювати теоретичні та практичні наукові дослідження, застосувати їх методи, трактувати отримані результати, виявляти властивості та характеристики об'єктів дослідження у галузі фізичної терапії, ерготерапії.

ФК.5. Здатність створювати та аналізувати різні програми фізичної терапії, ерготерапії, оцінювати їх ефективність їх щодо корекції стану здоров'я конкретних контингентів хворих, для реабілітації яких ці програми створювалися, зокрема, з позицій МКФ.

ФК.6. Здатність досліджувати схеми діагностики та корекції в галузі фізичної терапії, ерготерапії, проводити систематичний аналіз, будувати логічні зв'язки на основі отриманих даних підходу.

Програмні результати навчання

ПРН.1. У результаті навчання здобувачі повинні набути знання і вміння, які дозволяють застосовувати сучасні концептуальні поняття у галузі фізичної терапії, ерготерапії, суміжних галузей охорони здоров'я, зокрема, методології та принципів побудови наукових досліджень, для здійснення професійної діяльності.

ПРН.4. Знання принципів планування та фінансування науково дослідної роботи, розробки і подання грантових запитів та підготовки звітної документації.

ПРН.8. Використовувати англійську мову в усній та письмовій формі для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя; здійснювати переклад англійського фахового наукового тексту; здійснювати анотування статей за фахом.

ПРН.11. Оцінювати кращі європейські практики, сучасні цифрові ресурси та інструменти з фізичної терапії, ерготерапії на предмет їх застосування для освітньо- наукових цілей

ПРН.15. Використовувати інформаційно-комунікаційні технології у науковій і викладацькій діяльності, володіти навичками етичної поведінки в інформаційно-комунікаційному середовищі.

3. Структура курсу

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні заняття	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / Вибірковий
II	011 Освітні, педагогічні науки	перший	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни

Тема	Лекція	Практичні заняття	Самостійна робота

Тема 1. Формування вченого як особистості та режим його праці.	2 год		4 год
Тема 2. Принципи наукових досліджень у фізичній терапії, ерготерапії.	2 год		4 год
Тема 3. Методологія досліджень у фізичній терапії, ерготерапії.	2 год		4 год
Тема 4. Інформаційна база наукових досліджень.	2 год		4 год
Тема 5. Організація наукового дослідження.	2 год		4 год
Тема 6. Загальні і спеціальні методи наукових досліджень	2 год		4 год
Тема 1. Види наукових робіт, їх загальна характеристика. Основні характеристики різних видів науково-дослідницької діяльності. Організація та порядок виконання наукових робіт. Збір і опрацювання матеріалу дослідження. Характеристика основного змісту роботи.		2 год	4 год
Тема 2. Методологічні засади у фізичній терапії, ерготерапії. Методологія дослідження у фізичній терапії, ерготерапії. Специфіка використання методів наукового пізнання в фізичній терапії, ерготерапії. Емпіричний і теоретичний рівні наукового дослідження в фізичній терапії, ерготерапії.		2 год	4 год
Тема 3. Організація наукового дослідження. Етапи наукових досліджень. Реальний робочий план. Вибір проблеми та вимоги до теми дослідження. Визначення мети і завдань наукового дослідження. Розробка структури проблеми - конкретизація проблеми дослідження. Сутність та послідовність конкретизації. Вивчення історичного аспекту проблеми. Виявлення кола вихідних питань дослідження.		2 год	4 год
Тема 4. Інформаційна база наукових досліджень. Роль інформації у наукових дослідженнях Класифікація наукових документів. Зв'язок дослідницької та інформаційної діяльності. Класифікація джерел наукових досліджень. Структура та призначення наукових документів. Сигнальна, релевантна, бібліографічна і нова (основна) інформація та їх змістова характеристика.		2 год	4 год
Тема 5. Загальні методи наукових досліджень. Методи теоретичного дослідження. Логічні закони та правила. Закон тотожності. Закон протиріччя. Закон виключеного третього. Закон достатньої підстави. Умовиводи: індуктивні, дедуктивні, зроблені за аналогією. Правила аргументації.		2 год	4 год
Тема 6. Спеціальні методи наукових досліджень. Методи спостереження та збору даних. Класифікація спостережень у		2 год	4 год

наукових дослідженнях. Методи вибіркового спостереження. Методи групування. Таблично-графічні методи. Графічний метод. Прогнозування подій і моделювання. Види графіків за змістом. Картограми та картодіаграми, графічні знаки. Методи аналізу. Методи інформаційно-логічного, детермінованого аналізу. Методи стохастичного (кореляційного) факторного аналізу. Види функціональних або кореляційних зв'язків. Метод порівняння паралельних рядів. Методи прогнозування; моделювання, види моделей. Програмно-цільовий метод. Евристичні методи.			
Тема 7. Соціологічні методи дослідження Анкетування. Методи бесіди, інтерв'ю. Соціометрія. Метод експертних оцінок.		2 год	4 год
Тема 8. Методи математичної обробки результатів дослідження. Вимірювання в фізичній терапії, ерготерапії. Основні поняття математичної статистики у фізичній терапії, ерготерапії. Вимірвальні шкали. Статистична обробка даних. Основні етапи математичного дослідження.		2 год	4 год
Тема 9. Написання наукової статті: структура, зміст, основні розділи. Наукометричні дані. Наукова монографія.		4 год	4 год
ВСЬОГО	12 год	18 год	60 год

4. Система оцінювання курсу

Накопичування балів під час вивчення дисципліни

Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
			Іспит	Залік
	90 – 100	A	відмінно	зараховано
	80 – 89	B	добре	
	70 – 79	C	задовільно	
	60 – 69	D		
	50 – 59	E		
	26 – 49	FX	незадовільно	не зараховано
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань, розміщених у системі d-learn, та проєктних робіт.			
Практичні заняття	50 балів			
Умови допуску до підсумкового контролю	Умовами допуску до підсумкового контролю є рейтинг 25 балів впродовж практичних занять (письмові роботи, усні відповіді)			
Підсумковий контроль	Форма контролю: залік Форма здачі: тестовий контроль (50 балів)			
Вимоги до письмових робіт	Письмові роботи пропонуються у формі тестових завдань,			

розміщених у системі d-learn, та проєктних робіт.

5. Політика навчальної дисципліни

Письмові роботи	<p>Порядок та організація контролю знань аспірантів визначається Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://vad.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/156/2023/04/polozhennia-pro-pidhotovku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii-ta-doktora-nauk-redaktsiia-3.pdf.</p>
Академічна доброчесність	<p>Загальні морально-етичні принципи та правила поведінки осіб, що навчаються та працюють в університеті, визначаються Кодексом честі Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2022/09/Нова-редакція-Кодексу-честі-Прикарпатського-національного-університету-імені-Василя-Стефаника-1.pdf.</p> <p>Внутрішнє забезпечення якості освітньої діяльності та якості освітнього процесу визначається Положенням про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника. URL: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/04/nova-redaktsiia-polozhennia-pro-zapobihannia-akademichnomu-plahiatu.pdf</p>
Відвідування занять	<p>Організація освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті визначається Положенням про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 417 від 03.07.2023 р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2023/08/polozgenia-pro-osp_7-redaktsia.pdf та Положенням про підготовку здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника https://vad.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/156/2023/04/polozhennia-pro-pidhotovku-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity-stupenia-doktora-filosofii-ta-doktora-nauk-redaktsiia-3.pdf.</p> <p>Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Порядку організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника: https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf.</p>
Додаткові бали	<p>Студент може отримати додаткові бали згідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету ім. Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 309 від 19.05.2023 р.) https://pnu.edu.ua/wp-content/uploads/2023/05/poriadok-orhanizatsii-ta-provedennia-otsiniuvannia-uspishnosti-zdobuvachiv-vyshchoi-osvity.pdf.</p>
Неформальна освіта	<p>Неформальна освіта зараховується згідно Положення про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти, в</p>

Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 673 від 24.11. 2022 р.)
<https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2022/11/neformalna-osvita>.

6. Рекомендована література

Основна

1. Гуторов О. І. Методологія та організація наукових досліджень : навчальний посібник. Харків: ХНАУ, 2017. 272 с.
2. Данильян О.Г., Дзьобань О.П. Організація та методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків: Право, 2017. 448 с.
3. Дегтярьов А. В., Кокодій М. Г., Маслов В. О. Основи наукових досліджень: навчальний посібник. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2016. 78 с.
4. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ, 2016. 17 с.
5. Конверський А. Основи методології та організації наукових досліджень. К. : Центр навчальної літератури, 2017. 350 с.
6. Корягін М. В., Чік М. Ю. Основи наукових досліджень. Навчальний посібник. 2-ге вид.. К. : Алерта, 2019. 492 с.
7. Костюкевич В. М., Коннова М. В. Методологія наукових досліджень: навчальний посібник. Вінниця. 2017. 172 с.
8. Малигіна В. Д. Методологія наукових досліджень. Рівне. 2016. 247 с.
9. Методологія наукових досліджень : навч. посіб. / В. І. Зацерковний, І. В. Тішасєв, В. К. Демидов. – Ніжин : НДУ ім. М. Гоголя, 2017. – 236 с.
10. Методологія наукових досліджень в медицині: навч. посібник / В.Д. Бабаджан, Н.С. Бакуменко, О.І. Кадикова та ін.; за ред. П. Г. Кравчуна, В.Д. Бабаджана, В.В. М'ясоєдова. Харків : ХНМУ, 2020. 260 с.
11. Методологія та організація наукових досліджень : навч. посіб. / В. М. 12. Михайлов [та ін.]. Х. : ХДУХТ, 2016. 220 с.
12. Методологія доказової медицини: підручник (ВНЗ IV р. а.) / В.Ф. Москаленко, І.Є. Булах, О.Г. Пузанова. Київ :»Медицина», 2014. 200 с.
13. Сухомлін К. Б., Зінченко О. П., Методологія та організація наукових досліджень в галузі біології: Тестові завдання. Луцьк : Медіа, 2017. 72 с.
14. Теоретичні засади науково-дослідницької діяльності суб'єктів освітнього процесу університетів : практичний посібник / Авторський колектив : В. Майборода, О. Ярошенко, Я. Скиба ; за ред. О. Ярошенко. Київ : Інститут вищої освіти НАПН України, 2015. 174 с.
15. Швець Ф. Д. Методологія та організація наукових досліджень: навч. посіб. Віче : НУВГП, 2016. 151 с.
16. Шишкіна Є.К., Носирєв О.О. Методологія наукових досліджень: навч. посіб. Харків. 2014. 200 с.

Додаткова

1. Бхаттачарджи А. Методологія і організація наукових досліджень: дослідження в соціально-економічних науках / Бхаттачарджи А., Ситник Н. І. : навч. посіб. К., 2016. 159 с.
2. Єрмаков О. Ю. Основи наукових досліджень в економіці : навчальний посібник. К. : Компринт, 2015. 177 с.